

Controlecampagne 2021 / 2022
bij het in de handel brengen
van **ramen** en **buitendeuren**
als bouwproducten

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

304-22

Inhoud

1. Doel van de campagne	4
2. Wettelijke basis	4
3. Middelen	7
4. Resultaten	7
4.1. Proactieve controlecampagnes	7
4.2. Vaststellingen en maatregelen.....	8
Lijst met afkortingen	9

Lijst van tabellen

Tabel 1 - Overzicht van AVCP-systemen voor ramen en deuren.....	6
Tabel 2 - Aantal uitgevoerde controles en aantal gevallen van niet-conformiteit.....	7

Grafiek

Grafiek 1 Type gecontroleerde marktdeelnemers	7
---	---

1. Doelen van de campagne

Als toezichthoudende overheid voor de Europese bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011 (CPR), voert de dienst Voorschriften in de Bouw bij de FOD Economie op permanente basis controles uit op bouwproducten die onder geharmoniseerde normen vallen en die in België verhandeld worden.

In dit geval gaat de campagne over ramen en buitendeuren als bouwproducten.

Het doel van de controles (of markttoezicht) is om toezicht uit te voeren op de naleving van de wettelijke vereisten zoals vastgelegd in de bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011 en in het bijzonder om oneerlijke concurrentie te beperken.

De controles zijn gericht op alle marktdeelnemers: fabrikanten, importeurs, distributeurs en gemachtigden.

De administratieve controle van de documenten is vooral gericht op de prestatieverklaring (DoP), de CE-markering en de technische documentatie, rekening houdend met de systemen voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid (AVCP) en met de verplichtingen van de verschillende marktdeelnemers (zie punt 2).

De proactieve controles hebben betrekking op de specifiek te controleren productcategorieën die vastgelegd zijn in het tweejarig controleplan, dat tevens het aantal uit te voeren controles bepaalt.

De controles worden ter plaatse uitgevoerd of op afstand. De controles ter plaatse kunnen zowel aangekondigd als onaangekondigd plaatsvinden.

De controlecampagnes zijn ook een gelegenheid om de marktdeelnemers te informeren over hun verplichtingen omtrent de DoP, de CE-markering en de technische documentatie.

2. Wettelijke basis

De wettelijke basis voor de controlecampagnes is in eerste instantie:

- de bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van de geharmoniseerde voorwaarden voor het in de handel brengen van bouwproducten en tot intrekking van richtlijn 89/106/EEG van de Raad en de uitvoeringsbesluiten (CPR);
- de gedelegeerde verordening (EU) nr. 574/2014 van de Commissie van 21 februari 2014 tot wijziging van bijlage III bij verordening (EU) nr. 305/2011 betreffende het model voor het opstellen van een prestatieverklaring van bouwproducten;
- de gedelegeerde verordening (EU) nr. 157/2014 van de Commissie van 30 oktober 2013 betreffende de voorwaarden voor het beschikbaar stellen van prestatieverklaringen van bouwproducten op een website;
- de wet van 21 december 2013 tot uitvoering van de verordening (EU) nr. 305/2011 en de uitvoeringsbesluiten;
- de verordening (EU) nr. 2019/1020 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende markttoezicht en conformiteit van producten en tot wijziging van richtlijn 2004/42/EG en de verordeningen (EG) Nr. 765/2008 en (EU) Nr. 305/2011.

De bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011 legt de marktdeelnemers (fabrikant, importeur, distributeur, gemachtigde) een reeks verplichtingen op voor het verhandelen van bouwproducten die onder geharmoniseerde normen vallen, zoals:

- alvorens een bouwproduct in de handel wordt gebracht, stellen de **fabrikanten** de DoP op, ondertekenen ze die en brengen ze de CE-markering aan. Fabrikanten stellen, als basis voor de DoP, technische documentatie op waarin alle toepasselijke elementen voor het vereiste beoordelingssysteem en de verificatie van de prestatiebestendigheid (d.w.z. het AVCP-

systeem) worden omschreven. Fabrikanten bewaren de technische documentatie en de DoP tot 10 jaar nadat het bouwproduct in de handel is gebracht;

- alvorens een bouwproduct in de handel wordt gebracht, zorgen **importeurs** ervoor dat de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid (AVCP-systeem) van de prestaties door de fabrikant is uitgevoerd en dat de fabrikant de technische documentatie heeft opgesteld. Ze zorgen er ook voor dat de DoP-overeenkomstig de vereisten van de verordening is opgesteld, dat het product, waar nodig, de CE-markering draagt, dat het vergezeld gaat van de instructie- en veiligheidsinformatie;
- alvorens een bouwproduct op de markt aan te bieden zorgen **distributeurs** ervoor dat het product waar nodig de CE-markering draagt en dat het vergezeld gaat van de DoP, die zij op verzoek verstrekken, en van de instructies en de veiligheidsinformatie;
- de **importeurs en distributeurs** die een product onder hun eigen naam of merknaam in de handel brengen of een al in de handel gebracht bouwproduct zodanig wijzigen dat de conformiteit met de DoP in het gedrang kan komen, worden beschouwd als fabrikanten;
- de **gemachtigde** is een in de Unie gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die schriftelijk door een fabrikant is gemachtigd om namens hem op te treden voor bepaalde taken.

In dit geval heeft de campagne betrekking op producten die vallen onder de geharmoniseerde norm EN 14351-1:2006+A2:2016, die de prestatiekenmerken vastlegt, met uitzondering van brandweerstand en rookdichtheid en onafhankelijk van de gebruikte materialen, voor ramen (met inbegrip van dakvensters, brandwerende dakvensters en raamdeuren), buitendeuren voor voetgangers (en samenstellingen daarvan, met inbegrip van beglaasde deureenheden zonder kozijnen, deuren voor nooduitgang) en samengestelde gehelen.

De brand- en/of rookwerende eigenschappen van voetgangersdeuren en te openen ramen vallen onder de EN 16034:2014.

Opdat de aangegeven prestaties in de DoP nauwkeurig en betrouwbaar zouden zijn, moeten de prestaties van het bouwproduct worden beoordeeld en moet de productie in de fabriek worden gecontroleerd volgens een passend **systeem voor de beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid (AVCP)** van het bouwproduct. Voor een bepaald bouwproduct kunnen verschillende AVCP-systemen vooropgesteld zijn die rekening houden met het specifieke verband tussen de essentiële kenmerken en de fundamentele eisen voor bouwwerken (zoals vb. veiligheid bij gebruik, gezondheid, energiebesparing). Bijlage V van de bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011 onderscheidt 5 AVCP-systemen. Het AVCP 1+-systeem wordt toegepast voor bouwproducten waarvoor een belangrijk verband bestaat met de fundamentele eisen voor bouwwerken zoals veiligheid, stabiliteit of brandpreventie. Daarom is de tussenkomst van een aangemelde instantie ook verplicht om de op de producten uitgevoerde tests na te gaan en om de constante prestaties in de tijd te waarborgen, met name door een externe controle tijdens de productie. Het AVCP 4-systeem wordt toegepast voor bouwproducten die een kleine impact hebben op de fundamentele eisen voor bouwwerken, zoals bij terrasbekleding. Verordening (EU) nr. 305/2011 voorziet derhalve niet in een controle door derden.

In dit geval worden de AVCP-systemen bepaald door beschikking 1999/93/EG van de Europese Commissie van 25 januari 1999 betreffende de procedure voor de conformiteitsverklaring van voor de bouw bestemde producten overeenkomstig artikel 20, lid 2, van richtlijn 89/106/EEG van de Raad voor deuren, ramen, luiken, blinden, poorten en bijbehorend hang- en sluitwerk.

Tabel 1 - Overzicht van AVCP-systemen voor ramen en deuren.

Producten	Beoogde gebruiken	AVCP systemen
Ramen (met of zonder bijbehorende beslag)	Brand/rookcompartimenten en vluchtwegen	Systeem 1
	Andere	Systeem 3
Buitendeuren en - poorten (met of zonder bijbehorend beslag)	Brand/rookcompartimenten en vluchtwegen	Systeem 1
	Andere specifiek aangegeven toepassingen en/of toepassingen waarvoor bijzondere eisen gelden, met name ten aanzien van geluid, energie, waterdichtheid en gebruiksveiligheid	Systeem 3
	Alleen voor communicatie binnenshuis	Systeem 4

Bron: Beschikking 1999/93/EG van de Europese Commissie van 25 januari 1999.

Wanneer een fabrikant een bouwproduct dat onder een geharmoniseerde norm valt in de handel brengt, stelt hij, in overeenstemming met art. 6 van bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011 en met de gedelegeerde verordening (EU) Nr. 574/2014 en op grond van bijlage ZA van de betrokken norm, een **prestatieverklaring (DoP)** op voor dat product. De toepassing van de **bijlage ZA** van de geharmoniseerde norm is verplicht, op voorwaarde dat de co-existentperiode van de norm is verstreken¹. Betreffende de essentiële kenmerken bevat de DoP de lijst van essentiële kenmerken die voor het beoogde gebruik in de bijlage ZA van de geharmoniseerde norm zijn bepaald. De fabrikant moet voor minstens één essentieel kenmerk van het bouwproduct, dat relevant is voor het aangegeven beoogde gebruik, de prestatie in de DoP vermelden. Betreffende de overige essentiële kenmerken kan de fabrikant "NPD" in de DoP vermelden op voorwaarde dat er geen enkele nationale of Europese wetgeving de betrokken essentiële kenmerken regelt.

In dit geval hebben de drie gewesten, in navolging van richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen in België, de volgende regelgeving over de energieprestatie van gebouwen (EPB) uitgewerkt:

- Brussels Hoofdstedelijk Gewest: ordonnantie van 7 juni 2007 betreffende de energieprestatie en het binnenklimaat van gebouwen;
- Waals Gewest: decreet van 28 november 2013 betreffende de energieprestatie van gebouwen;
- Vlaams Gewest: decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen inzake energiebeleid.

De essentiële kenmerken die in bovengenoemde wetgeving worden geregeld, zijn de warmtetransmissie en de stralingseigenschappen. Het stralingskenmerk is alleen verplicht indien niet wordt verwezen naar zonwering overeenkomstig EN 13561. De toepassing van bepaalde hoofdstukken uit het vrijwillige deel van de norm (dus buiten de bijlage ZA) kunnen via een andere nationale of Europese wetgeving (dan de CPR) toch verplicht of aanbevolen zijn (vb. via de eisen over algemene productveiligheid – GPSD).

De **CE-markering** wordt zichtbaar, leesbaar en onuitwisbaar op het bouwproduct of op een etiket daarvan aangebracht. Als dat door de aard van het product niet mogelijk of niet gerechtvaardigd is, wordt de CE-markering aangebracht op de verpakking of in de begeleidende documenten. De CE-markering bevat alle elementen zoals bepaald in art. 9.2 van de bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011.

¹ De geactualiseerde lijst van de referenties van de geharmoniseerde normen die van kracht zijn onder de bouwproductenverordening (EU) nr. 305/2011, met aanduiding van de co-existentperiode, zijn terug te vinden op de NANDO-website van de Europese Commissie: [EUROPA - European Commission - Growth - Regulatory policy - NANDO](#)

3. Middelen

Op het vlak van menselijke middelen, werden voor de controlecampagnes op bouwproducten over het hele Belgische grondgebied drie voltijdequivalenten ingezet.

Die inspecteurs kunnen beroep doen op de ondersteuning van een technische cel en indien nodig kunnen ze zich beroepen op een netwerk van Europese collega's. Er bestaat ook de mogelijkheid om in bepaalde gevallen een dossier door te geven aan de markttoezichtautoriteit van een andere Europese lidstaat voor de verdere behandeling ervan.

4. Resultaten

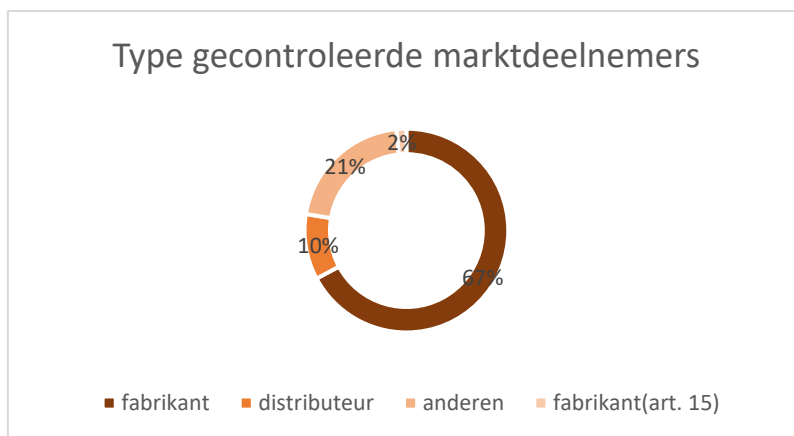
4.1. Proactieve controlecampagnes

Tabel 2 - Aantal uitgevoerde controles en aantal gevallen van niet-conformiteit

Proactieve campagne – Ramen en buitendeuren	Totaal aantal controles	Aantal niet-conformiteiten t.o.v. de CPR	Non-conformiteiten (%)
2021 (van 01.01 tot 31.12)	109	49	45
2022 (van 01.01 tot 31.10)	89	43	48
Totaal	198	92	46

Bron: FOD Economie.

Grafiek 1 Type gecontroleerde marktdeelnemers

Bron: FOD Economie.

De categorie "andere" heeft voornamelijk betrekking op plaatsers. Volgens de definities van de Europese verordening CPR zijn dit geen economische actoren. Indien hun diensten beperkt blijven tot het inbouwen van een bij hun leveranciers gekocht compleet product in het bouwwerk, zijn zij derhalve niet onderworpen aan de in de CPR omschreven verplichtingen.

Soms moeten zij echter hun commerciële communicatie, met name hun website, aanpassen om de gebruiker niet te misleiden over de aard van hun activiteiten.

De categorie "fabrikant art. 15" verwijst naar distributeurs die een product onder hun eigen naam of merk in de handel brengen of het zodanig wijzigen dat de conformiteit met de DoP in het gedrang kan komen.

4.2. Vaststellingen en maatregelen

- Voor de vastgestelde non-conformiteiten werden 83 processen-verbaal van waarschuwing geschreven. In 95 % van de gevallen gaat het over fabrikanten. Bovendien ging het vooral om:
 - het ontbreken van een prestatieverklaring in 83 % van de gevallen,
 - het ontbreken van een CE-markering in 80 % van de gevallen,
 - onvolledige technische documentatie in 63 % van de gevallen.
- Veel fabrikanten die het grootste deel van hun productie plaatsen, menen dat zij kunnen genieten van de uitzondering van artikel 5 van de Europese CPR. Daarin staat: "In afwijking van artikel 4, lid 1, en bij ontbreken van nationale of uniale bepalingen die de verklaring van essentiële kenmerken voorschrijven wanneer bouwproducten bestemd zijn om te worden gebruikt, kan een fabrikant ervan afzien een prestatieverklaring op te stellen wanneer hij een onder een geharmoniseerde norm vallend bouwproduct in de handel brengt, indien (a) het bouwproduct wordt individueel of op maat gemaakt volgens een ander proces dan massaproductie, in antwoord op een speciale bestelling, en wordt geïnstalleerd in één enkel geïdentificeerd bouwwerk, door een fabrikant die verantwoordelijk is voor de veilige integratie van het product in het bouwwerk, overeenkomstig de toepasselijke nationale voorschriften en onder de verantwoordelijkheid van de personen die verantwoordelijk zijn voor de veilige uitvoering van het bouwwerk en die zijn aangewezen door de toepasselijke nationale voorschriften...".

In dit geval is de energieprestatieregeling echter van toepassing in België, zodat de afwijkingen van artikel 5 niet mogelijk zijn. Het feit dat elk raam verschillende afmetingen kan hebben, is geen voldoende reden om een beroep te doen op artikel 5.

- Wegens het specifieke karakter van de sector worden echter met name fabricage op maat en berekening van de thermische prestaties van het raam (Uw) aanvaard:
 - DoP afgegeven per order voor elk vervaardigd product;
 - generieke DoP's die verwijzen naar typische producten en die voor bepaalde essentiële kenmerken (bv. Uw-waarde) verwijzen naar externe documenten (bv. offerte, orderbevestiging, leveringsbon...) waarin de exacte waarden voor de betrokken producten worden vermeld. Deze DoP's vermelden het bereik van de waarden die voor het relevante essentiële kenmerk worden bereikt of de slechtste prestatie die door elk product in het bereik wordt bereikt.
- Deze sector leent zich voor de toepassing van artikel 36 van de Europese CPR-verordening om de kosten voor het opstellen van technische documentatie te beperken. Er zijn twee gevallen:
 - Gedeelde procedure: de economische bepaling van de prestaties van houten ramen op basis van een collectief gebruik van testresultaten heeft als hoofddoel het verkrijgen van een oplossing voor het bepalen van de in de norm NBN EN 14351-1 vermelde prestaties zonder dat de timmerlieden alle fysieke tests moeten uitvoeren, met inbegrip van de windweerstand, de lucht- en waterdichtheid en de bedieningskrachten.
 - Cascaderingsprocedure: Fabrikanten van metalen of kunststof ramen die door raamfabrikanten zijn getest, zullen hun op maat gemaakte raamcombinatie kunnen bouwen zonder de oorspronkelijke tests te herhalen.
- Gezien het aantal vastgestelde non-conformiteiten en de moeilijkheden die fabrikanten ondervinden om deze te verhelpen, heeft de FOD Economie beslist om, na overleg met verschillende belanghebbenden, een [Gids voor de "CE-markering en het opstellen van de prestatieverklaring voor buitendeuren en -ramen"](#) die onder de geharmoniseerde Europese norm EN 14351-1 vallen, te publiceren.

Lijst met afkortingen

ADCO	Administrative Cooperation
AVCP	Assessment and Verification of Constancy of Performance (Beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid)
CPR	Construction Products Regulation (Europese bouwproductenverordening)
DoP	Declaration of Performance (Prestatieverklaring)
EN	Europese norm
EU	Europese Unie
FPC	Factory Production Control
GPSD	General Product Safety Directive
ICSMS-DRPI	Information and Communication system for the pan-European Market Surveillance - Directive Related Product Information
NANDO	New Approach Notified and Designated Organisations
NPD	No Performance Determined
OJEU	Official Journal of the European Union (Publicatieblad van de Europese Unie)

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be